

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Adrese in slovensko ljudstvo.

Odkar živimo v dobi ustave, to je, odkar ima ljudstvo neko pravico do postav, odslej godé se za-nje boji, več ali manj trdi, a v vseh gre za to, da se storé tiste postave, ki so ljudstvu in torej državi najbolj ugodne.

To bi bilo vse lepo, a škoda, da si tisti, ki imajo pri ljudstvu ime, tedaj tisti, ki si jih voli ljudstvo v to, da govore v njegovem imenu, gredó v nekaterih rečéh precej navskriž. Ali kaj pomaga, ko ne more skorej drugače bití! Naše cesarstvo ali le tudi skupina tistih dežel, ki voli drž. zbor, ni mala, šteje več dežel in ima več ljudstev.

Vse te pod isti koš déti, ima svoje težave. Kar je za te kraje prav, zdi se, da ni več za druge; kar ugaja temu, za to ne mara več drugo ljudstvo. Ali tako je bilo in bode še tudi naprej. Na zadnje, ako je le kaj dobre volje, obrne se prej ali slej že vse tako, da ni nikomur krivica.

Huje pa je in bolj se čuti, ako se godi tako v enem kraju, v eni deželi, pri enem ljudstvu. Kedar so si misli tu navskriž, tedaj se pride lahko do bojov, ki jih čuti vsak, kdor ondi prebiva in kar je še žalostneje, orožje, s katerim se bije boj, ni več pošteno ali vsaj došojno ni. Gorjé tu pravici, kajti sila težka se ji dela zmaga!

Slov. ljudstvo ima še vedno to nevoljo. Kar slov. ljudstvo zahteva, to še ni cela pravica, ki mu dohaja; ne, male drobtine so še in še teh ne more doslej doseči. Kriva pa tega ni vlada, ne država, ampak edina nemškutarija. Da ni med nami nemškutarije, že zdavna bile bi pri nas v šoli, v uradnih, in poprek v vsem očitnem življenju razmere bolje, take, da se naše ljudstvo v njih ne čuti več tuje, ampak domače, — domače, ker na domačih tleh.

Doslej pa se šopiri po šolah in uradnih, več manj pa še tudi v očitnem življenju samo tuj duh in zato se ne čudimo, če še gleda

ljudstvo na vse to, kakor na reči, ki so mu tuje — take, za katere ni njemu nič mar. Po tem takem pa tudi nima njih nobena kake moči do ljudstva, vsaj take ne, kakor jim sicer dohaja. —

Kakor pravimo, temu se mi ne čudimo, saj imamo za to dokazov v vsakdanjem življenju več, kakor nam je ljubo, a zato se človek tem lažje čudi vladi, da tega ona ne vidi ter ne stori nesrečnemu nemškutarjenju konca. Na peščico teh, katerim nemškutarija nese in se je torej držé, kakor klešč kože, — na te ji pač ni treba, da se ozira.

Ali prav to je. Nemškutarija se giblje, dela na vse kriplje ter nič ne izbira, kedar ji hodi za to, da napelje vodo na svoj mlin. V vsacem našem mestu, skoro v vsacem trgu in še sem ter tje tudi po vaséh je taciň mož, ki so še nemškutariji zapisali. Le-ti so v ozki zvezi med seboj ter so, kar se tega tiče, blizu to, kar so judje med kristijani.

Iz velike večine držé se nemškutarije taki, ki vedó, da je v njej kal smrti za slov. ljudstvo, nekaj pa je le zapeljanih, le-ti so pa onim samo za strežaje. Da jim dajo ime „gospod“ in „prijatelj“ ter jih božajo, kakor vedó in znajo, to jim je samo vabilo, saj ti še ribica ne vgrizne v prazen trnek.

Žal, da ti ljudje tega ne izpoznajo in so vsled tega še le prav marljivi, da jim den za dnevom, volitev za volitvo nesó več „morda“, več taciň, ki ne vedó, zakaj da se hodi ter potegnejo z njimi. Uzrok, zakaj da to storé, je največkrat ves drug, kakor nemškutarija, storé pa to vse eno in posledica je tista: za poslopje nemškutarije so delali.

Prav to se pripravlja tudi v naših dneh. Naši poslanci so vlado pripravili na to, da se ozira v nekaterih rečéh tudi na želje in potrebe slov. ljudstva. Slov. ljudstvo naj ne bode samo za to, da plačuje, da pošlje svoje može na te in druge volitve, ampak njemu mora se tudi nekaj dati. Sedaj gre bojda za to, da se na

srednjih šolah v Mariboru, v Celju in dalje doli v Gorici in Istri naredé take srednje šole, na katerih shaja slov. otrok za prvo tudi s tistim jezikom, kakor se ga je učil od matere.

Njim, tem šolam daje se ime slov. paralelk. Po takem ostane na teh šolah vse, kakor je bilo doslej, tedaj nemški, samo na nižjih štirih razredih bi se podučevalo po nečem slovenski. Otroci bi tedaj iz navadnih domačih šol prestopili lahko va nje, to pa se vé, da le takrat, če kaj znajo. Nevednežev bi tudi na te nikakor ne vzprejeli. (Konec prih.)

Slovenščina v naših uradnihjeh.

(Dalje)

Odrekel se je vsem slovanskim jezikom značaj sodnega jezika, sicer ne bi bilo treba poljskemu in češkemu tega značaja dati po naredbah, in po postavi hrvatski jezik v Dalmaciji za sodni jezik proglašati.

Ko bi pa bil hotel tudi postavodajalec slovanskim jezikom ta značaj odreči, bil bi na mesto „v deželi navadni“ ali „kaki izmed pri sodišči navadnih“ in mesto splošno „sodni jezik“ rekel „nemški jezik“.

Ker pa tega ni storil, je po mojem mnenju pravo, da so vsi v Avstriji nahajajoči se in tu ali tam v deželi navadni jeziki sodni jeziki. Torej še treba ni sklicevati se na § 19. tem. zak., če se hoče dokazati pravica slovenskega jezika. Pred seboj imam staro, postopanje pred administrativnimi oblastmi uravnujočo postavo, katera je tudi slovensko tiskana.

Pomenljivo je, da je ta postava podpisana od cesarja Jožefa. (Čujte! čujte! na desni.) Ta postava je bila ravno 4 mesece po obnem sodnem redu dne 1. septembra 1781 izdana. Na to, da je podpisana ravno od cesarja Jožefa, naj se blagovolijo ozirati gospodje tovariši s Koroškega, kateri sedé tudi v deželnem zboru in so člani postavodajnega faktorja dežele, — jaz jim to zato priporočam, ker oni še danes zabranjujejo, da bi se deželni zakonik na Koroškem za slovensko ljudstvo izdajal tudi v slovenskem jeziku. (Čujte! čujte! na desni.) Po slanece Ghon: Občine same tega niso hotele! Klici na desni: Katere? Poslanec Ghon: Koroške slovenske občine! Poslanec dr. Trojan: Je torej treba več pameti, kakor občine. Postavodaja! Deželni zbor!

Kakor je torej obéni sodni red pri sodnih oblastih slovenskemu jeziku vrata odprl v urade, tako je to storila ta postava pri administrativnih oblastih. Pa kljubu tej stari pravici slovenskega jezika, in čeravno se je slovenščina že pred več, kakor sto leti dopuščala pri sodiščih in administrativnih gosposkah, kako se ji še danes upirajo v uradih!

Ni še dolgo, da se je celo na Kranjskem,

kjer neki Slovencem mleko in med teče, slovenskim ulogam le milost skazovala, da so se vzprejemale, reševale so se nemški. V svojo žalost čitam v javnem listu o najnovejšem času, da se na Dolenjskem, v okrožju novomeškem zopet začenjajo slovenske vloge nemški reševati. (Čujte! čujte! na desni.) Zadnji čas so se z Dolenjskega nekateri sodniki višje vrste premestili in videti je, kakor da bi bilo slovensko uradovanje le na ramah teh mož sloveno, ker komaj so Dolenjsko zapustili, že gre nemško uradovanje zopet v klasje. (Čujte! čujte! na desni.)

Silnc se še upirajo slovenskim ulogam po vseh drugih deželah, kjer Slovenci prebivajo. Take vloge se pusté ležati, kakor sitne vloge, ne da bi težave delale, ampak hoče se stranki nekako namigniti, da bi bilo boljše, če bi bila nemški ali italijanski prosila. (Čujte! čujte! na desni.)

Da bi se pa ustmene in v slovenskem jeziku storjene prošnje pri sodišču tudi slovensko zapisovale, dogodi se celo na Kranjskem le sem ter tje. Obžalovanja je vredno, da se na pr. pričevanja ne zapisujejo v jeziku prič, — neshišano pa je, da stranke celo prisege polagajo v jeziku njim neznanem. (Čujte! čujte! na desni.)

Dovolite mi, da Vam v dokaz svojih trditev le zmiraj po jeden slučaj navedem, čeravno jih imam na kupe. V Korminu na Primorskem se je dogodilo leta 1885, da je morala stranka, večša samo slovenskega jezika, govoriti na italijansko prisego; med priseganjem loti se navzočnih smeh, stranka je morda kako neumno besedo izrekla, katera je mišice navzočnih na smeh razdražila. (Čujte! čujte! na desni.)

Kako se to ujema s svetostjo in slovesnostjo dejanja, to, prosim gospode, naj si sami predočijo. Ta slučaj se je sicer vis. pravosodnemu ministerstvu prijavil v peticiji nekega tamošnjega društva s 18. avgusta 1886, v kateri so tudi pritožbe o drugih neprilikah gledé jezika.

Na Koroškem še danes prisegajo stranke, katere le slovenski znajo, po nemških prisežnih oblikah. (Čujte! čujte! na desni.) Prisegovalcem se le pové, o čem je govor. Kdo jim to pové, bom pozneje razpravljaj.

(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Križnica v silju.

Plevel, tako sitna, kakor škodljiva, nosi ime križnica ali grintovec. Kjer je take več, njiva ima posebno lice, kedar je silje v cvetu, in žito, kedar se porabi, čisto poseben okus. Tedaj pa se lahko vé, da je kmetovalec ne trpi

na svojem polju in jo spravlja z njega, čem najbolj more.

Križnica zareja se najraje in močnejše na polju, čegar prst je plitva, a pod njo je zemlja, ki ne prepušča mokrote. Pospesuje pa ji še rast, ako se ne vrsté setve prav, ali ne preorje dobro ali ne čisti žito, kar se ga rabi za setvo. Če je še potlej vreme spomladi vlažno in hladno, tedaj pa se ji godi najbolje. Sreča je pri tem le to, da se ta plevel zareja najbolj v ječmenu in ovsu, pri drugih spomladnjih setvah bi se sicer tudi, ko bi se ne okopalo, plelo in ogrebalo v njih.

To je torej prvi in najkrajši pripomoček iznebiti se te pleveli. Drugi pa je potlej dobro vrstenje setev. Kdor zaporedoma seje na svojo zemljo žito, oves, ječmen, tak pa odpera na stežaje vrata tej pleveli, v krajih tedaj, kjer se seje večinoma žito, je križnica najrajši doma, to še tem lažje, ker nimajo ondi dosta dobre krme in po tem takem tudi ne gnoja, zato nima setev posebno dobre zrasti, pač pa gre križnica tem bolj k višku.

Menjave je treba na taki zemlji. Najbolje je, ako sejó vmes krompir, repo, turšico in zeli za krmo. Ker se godé prve setve pozneje, ter se okopajo, plejejo in ogrebajo, zaduši se lahko ta plevel. Pri zeléh za krmo pa se ji godi že za to slabo, ker se le-te sejejo gosto in ji tedaj ne pusté zraka, ki ji ga je treba, da more vzrasti. Kedar se le-te pokosijo, vidiš za to na taki zemlji le malo, ali skorej nič pleveli. Tako je pa zato celo pripravna za druge setve. Ako pozno preorješ strnišče ali pa še celo ne, tedaj pa pleveli najbolj ugodiš. Tako tedaj ne kaže ravnati.

Seme te pleveli ne kali nikoli globoko v prsti, ampak vselej le malo pod površjem, za to ni pretežko te pleveli vkončati. Preorati je po takem treba strnišče precej globoko, tako pride seme križnice globoko v zemljo ter ne more vzkaliti, samo to je, da ne izgubi tako hitro kalivne moči, ampak ta ji ostane še po več let.

Vsled tega ne kaže drugo leto preorati njive globoko, sicer bi seme pleveli, ki tiči v zemlji, tudi prišlo na površje in jelo kaliti ob enem z žitom ter bi le-to zadušilo. Dobro pa je, če se preorje strnišče kmalu po žetvi plitvo, tako pride križnica pod zemljo ter začne kaliti in ne dolgo pa se prikaže na površju. Sedaj pa se njiva prevlači trdno in še le po tem se njiva preorje prav globoko. (Konec prih.)

Vzorni načrti kmetijskih stavb.

Tako slove lična knjižica, katero je izdala c. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani. Obsega pa te-le predmete: 1. Vinsko klet, 2. skedenj, 3. goveji hlev, 4. konjski hlev in 5. svinjak.

V knjižici se potlej najprej razlaga, kaka naj bo vsaka stavba in česa je za-njo treba, da bo na vse kraje prav, potlej pa in tudi v mes so podobe, na katerih se vidi oblika podobnih stavb.

Kdor si hoče zidati katero teh stavb, njemu služi knjižica gotovo, posebno pa še županstvom, ki imajo dovoljevati enake stavbe. Cena knjižici je za ude c. kr. kmetijske družbe kranjske 50 kr., za druge pa 2 glđ. ter se dobiva pri omenjeni družbi v Ljubljani.

Sejmovi. Dne 10. avgusta v Celju, v Lučanah, pri sv. Lovrencu na Drav. polju, v Brežicah, v Slov. Gradcu in v Podčetrtku. Dne 12. avgusta pri sv. Juriju v slov. gor. in v Veržaju. Dne 13. avg. na Črni gori.

Dopisi.

Iz Vojnika. (Spomin na sv. birmo. Cerkvena ključarja.) Gotovo je že marsikak čitatelj vašega cenjenega lista premišljeval, zakaj da iz Vojnika skoraj nikoli ni dopisa. Ali pri nas nimamo kaj pisati, ali pa ni nobene Slovensa tukaj, ki bi pisati znal? Oh, nerodnega se pri nas še veliko preveč zgodi, le premalomarni smo, da bi se za pravico po časopisih potegovali. Danes pa mislim nekaj besed pisati, da bodo vaši čitatelji naše razmere bolj poznali. Dne 22. rožnika birmovali so Njih ekscelencija prem. knezoškof v Vojniku. To je bil vesel dan in vršilo se je vse v lepem redu. Mi pa hočemo povedati, kako smo prem. knezoškofa vzprejeli. Dne 21. p. m. ob 4. popoldne zazvonili so zvonovi v znamenje, da se visok gost bliža naše župniji. Trg je bil tisti dan po oknih razsvitljen in z veseljem smo pozdravljali voz, na katerem so se pripeljali naš višji pastir. Ob cesti je stal tudi slavolok z napisom: „Ecce sacerdos magnus!“ (Glejte duhovna velikega!) Tam ga je pričakovala zvesta čeda in ga spremila skoz drugi slavolok, z napisom: „Vojnik eXVLtat hoDle obVIans CarIssIMo, epIsCopo SVo IaCobo“. (Vojnik radostno danes pričakuje ljubeznjivega škofa svojega, Jakoba.) To je bilo z rdečimi črkami; nad tem pa z modrimi, v cirilici: „Bog živi te(be) (bis)kop!“ tako, da se je dalo prečitati v vseh slovenskih jezikih. To je bilo na eni strani. Na drugi pa je bilo: „O VoInIk raDostno prepeVaI na gLas! — Za tVoIo žVpnIlo VeseLI le Čas: KI ga sI žeLeL, le priŠeL MeI nas“ — z modro-rdečimi črkami na belem polju. Ko so pridni fantje čez noč 20—21. rožnika maje postavili, obesli so na nekatere slovenske zastave. Tako tudi na slavoloke. Zjutraj pa sta prišla naša ključarja, vsa srdita in razjarjena, kakor kdo vé, kaj, sta gledala pisano na slov. zastave in napise, pa prepozno je bilo, jih vničiti, popoldne smo že premil. knezoškofa pričakovali. Je-

denkrat ju je vendar izplačalo. Ravno tisti dan ju je nekaj takega v Škofljeji vasi doletelo. G. Okoren, Škofljevaški župan je kar jeze pihal in je, ne da bi vedel, kaj, okolu stopal. Drugi ključar, zvit kakor koželj, je pa izprevidel, da je najbolje mirno potrpeti ter je zmirjal na fante in dekleta. Čudno pa je, da se naša ključarja nista nič brigala, da bi kaj k spodobnemu vzprejemu višj. pastirja oskrbela. Vse sta pustila cerkveniku, fantom in dekletom v skrb; le malokedaj sta prišla pogledat k cerkvi. Res bi trebalo, da bi ju birmovali; no, cenjeni „Slov. Gosp.“ ju pa ti malo obirmaj! Zadnjič smo imeli volitev cerkvenega ključarja. Gosp. Okoren, ključar, je že namreč 6 let odslužil. Žalibog! prišlo jih je premalo volit, baje komaj osem, toraj nismo mogli novega izvoliti. Mi le ne vemo, kaj se nekateri tako zamere bojijo, ko bi drugega volili. Katoličanje! Vojničanje! Pridite drugokrat v obilnem številu in volite cerkv. ključarja poštenega, vernega Slovenca!

Q. Y.

S Ptuj. (Po volitvah za okrajni zastop.) [Konec.] Proti kmetom in Slovencem delalo je vse, kar hodi in lazi. Dozdajni načelnik delal je jako pridno za-se, pomagala sta mu pri delu tajnik Pengu in ogleda cest Filaferro, tedaj moža, katera dobivata za to plačo, da opravljata svoj posel v korist celega okraja, ne pa v korist kakega židova. Govori se celo, da je trgal tajnik Pengu narodnim volilecem legitimacijske liste. Toda, v tem se bode menda razpravljale na drobno, kedar nastopi novoizvoljeni odbor poslovanje. Takrat bode tudi mogoče dognati, kdo so bili oni trije gospodje, ki so po noči obiskali Franca Žunkoviča v Podložah in so mu pretili, da mu bodo zvrgli ves prodec za 1000 gld., ako ne dela na to, da bo na Gori izvoljen on in Jagodič. V Ptuj roval je najbolje dr. Mihelič, notar Filaferro, trgovec Kasimir in Kolenc. Ta dva hodila sta pred volitvo Vurberške gospode obiskovat. Na dan volitve bili so vsi trije na volišču, s pooblastili se vé, in so glasovali proti Slovencem. Z njimi glasovali so proti kmetom trgovec Poskočil, Ott, pek Ornik ml., trgovec Wegschaidler, šnopsarji Kaiser, Hutter, Wibmer, sodarja Stendte in Schnoppel, tiskar W. Blanke, ki je brezplačno dal vse tiskovine dne 10. jul. t. l. za svečanost nemškega šolskega društva, klobučar Majar, trgovec Selinšek, tkalec Fras, usnarja Pirich in Gorjup, oba lekarničarja, vdovi Hickl in Remiz, dr. Kleinsasser, Heller, Fürst Jožef, Eckl, Šostarič, Žumer, Pernat, Kasper, Osterberger, Schullfink, Blažič, Turk, Fichtenau, Leskošek, grof Wurmbrand, itd. Celo Janeza Mariniča od sv. Urbana doletela je velika čast, da je smel s pooblastilom v skupini velikih posestnikov voliti proti Slovencem, med katerimi in od katerih živi. Ko so mu

mestjani dali pooblastilo, gotovo so pričakovali, da bode pridobil za njih vse Levanjce, Destrnce, Svetince, Ločič itd. Hodil je okoli njih, pa spodletelo mu je! Gospod Marinič, rojen Slovenec, kaj so vam Slovenci storili, da delate proti njim? Če terjajo svoj denar nazaj, kate-rega ste vi za šolo prejeli, kdo njim more to zameriti! Ali bi vi tega ne storili, ko bi imeli od občin terjati in bi se te protivile plačati? Vaše sovraštvo in vaša jeza je tedaj slepa! Krenite raji na drugo pot! Omeniti še moramo g. mizarja Ilesiča, ki se je letos tudi na volišču prikazal, ko so volili veliki posestniki. To je bilo celo nepotrebno in kmetje iz slovenskih gor, ki so ga podpirali, ko je pogorel, z lesom itd., so mu njegovo postopanje hudo zamerili. Tu se je pokazala spet resnica pregovora, da svet plačuje z nehvaležnostjo. Prepričal pa se je lahko g. Ilesič, da on pri pravem slovenskem kmetu ravno tako malo opravi, kakor katerikoli nemčur iz mesta. Bode tedaj bolje, ako ostane drugokrat doma pri delu, ker to mu daje zaslužek in kruh, pa ne agitacija!

P—č—n.

Iz Lehna pri Ribnici. (Podružnica sv. Cirila in Metoda.) Na prizadevanje tukajšnjega nadučitelja g. Jak. Kopiča, ustanovila se je pri nas podružnica sv. Cirila in Metoda; ona je imela, kakor je „Slov. Gosp.“ poročal, v nedeljo dne 17. pr. m. svoj zbor, naj si voli stalno načelnništvo. Veselilo nas je, ko smo iz poročila poizvedeli, da šteje podružnica uže sedaj lepo število 80 udov. Zbora se je udeležilo precejšnje število udov, a vendar bi jih bilo prišlo lahko še več. Kaj je vzrok, da so izostali? Misliti je pač, da se nekaterim mili dolga pot, a drugi menda zopet pravijo, kakor se to sliši tudi ob času drugih volitev: „E kaj bom hodil, bodo uže brez mene opravili“. Dragi! ne puščajmo v nemar takih prilik, kjer gre za naš jezik, za blagostanje našega naroda in domovine naše! Kajti, ako se ne bomo brigali za to mi, tem bolj se bodo tega veselili nasprotniki naši. Zatorej pa je upati, da se bodo častiti udje pri prihodnjem zboru polnoštevilno zbrali. Po volitvi načelnništva, v katero so bili sami vrli narodnjaki voljeni, bila je veselica in vrstile so se razne napitnice. Prvo je napil prvomestnik gosp. P. Pajtlar na svitlega cesarja. Sploh smo se prav dobro imeli in razveseljevali takó, da je le prekmalu prišel čas slovesa. Prelepa hvala pa vsem p. n. udom, ki so se zbora udeležili in s tem pokazali, da še v njihovih srcih ni ugasnila ljubezen do sv. vere in do lepega našega maternega jezika. Skrbimo, da bo naša podružnica močen most med slovenskima trdnjavama: Bralno društvo v Št. Lovrencu in v Ribnici. Ona bode pa tudi trden jez proti poglobnemu „šilvereinu“; pod tega oblast je neki tukajšnji

velikonemec, bivši glažutar Š. želel spraviti našo šolo. Sedaj menda obžaljuje, da se mu to ni posrečilo, kajti Bismark bi mu bil za to utegnil podariti „pikljo“. O konci se še obračam do vseh, ki čutijo, da v njihovih žilah teže slovenska kri, naj blagovolijo našo podružnico podpirati. Sveta blagovestnika brata Ciril in Metod, pod čijih zaščito stoji to društvo, prosila bota gotovo, da večni plačnik obilno povrne vsakemu, kar je s svojim pristopom daroval za svoj narod in za svojo zatirano domovino. Naj še pristavim do gg. pevcev, ki so peli pri zadnjem zboru ribniškega „bralnega društva“, to prošnjo, da nas blagovolijo pri prihodnjem zboru s svojim petjem razveseliti.

Iz Saleške doline. (Kresovi.) Kakor drugod, tako so tudi tukajšnji rodoljubi na predvečer godovanja naših slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda po viših hribih krasne krese zažgali in zraven se je razlegala strelba iz možnarjev po lepi Šaleški dolini v čast našim slovanskim apostolom. Upamo, da je to najlepši dokaz, da slovenski narod še ni pozabil največjih dobrotnikov svojih.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Kakor druga leta, tako obišče svitli cesar tudi letos visocega gosta v Gostinju, nemškega cesarja Viljelma. Letos izgodi se to 6. avgusta. Tudi ministra Bismark pa Kalnoky snideta se te dni v Kissingenu. Iz tega se lahko posname, da hodite Avstrija pa Nemčija ista pota, kar zadeva vnanjo politiko. Drž. zbor skliče se jeseni, dne 24. sept., zborovanje bode pa le kratko ter pridete hitro po njem delegaciji na yrsto. — Lienbacher, znani nemški katolik, hodi na naše obžaljevanje svoja pota ter dela vedno na to, da se ločijo konservativni Nemci od slovanskih poslancev ter si osnuje za se neko osrednjo nemško stranko. Doslej se še sicer to ni zgodilo, a kdo vé, če se ne izgodi to v prihodnje? Potem pa je sedanja večina v drž. zboru na kosce in nemškim liberalcem vzcvete pšenica. — „Šulverein za Nemce“ pridobiva si vedno več tal v Gradcu in sedaj snuje že otroško zabavišče v Celju. Slovencem je ta šulverein, na čegar čelu stoji vitez Schönerer, ravno tako sovražen, kakor dr. Weitlofov „nemški šulverein“. po vrhu pa še ne mara judov. — Na slov. Koroškem že ima ta šulverein več ljudskih šol v rokah, v Borovljah, v Pustrici in v Bajarjah. „Nemški šulverein“ pa stavi ravnokar šolo v čisto slov. Golševem in to s privoeljnem kr. šolsk. sveta. Oj slepote! — Bratje Čehi pridejo dne 8. avgusta skozi Koroško na Kranjsko. V vsem jih pride 469. Ljubljana se že pripravlja, da jih lepo vzprejme, pa tudi v Postojini in na Bledu se vrše istotako priprave za-

nje. Gotovo jih bode tudi drugod, koder bodo prišli, ljudstvo veselo pozdravljalo. — Nadzornik c. kr. vojne, nadvojvoda Albreht, je bil une dni na Gorenjskem, na sv. Višarjah, na Bledu in v Bohinju Na Bledu je bila visocemu gostu na čast velika razsvitljava. — Kranjsko kat. tiskovno društvo prevzame „kat. bukvarno in tiskarno“, ob enem pa menda tudi „Slovenca“ v svoje roke. Mi mu želimo veliko uspeha. — Na Primorskem in po Istri bode, ako tako ostane, letos veliko vina. — Na Brdu ustanavlja se podružnica sv. Cirila in Metoda. Primorsko polit. društvo „Slov. jez“ pripravlja častno addresso prof. Andr. Einspielerju, vodji koroških Slovencev. Dobro, če storé to tudi naša društva. — Pokoj. uredniku „Edinosti“ v Trstu, Vikt. Dolencu, se napravi spomenik in nabira poseben odbor, na čegar čelu stoji inženir M. Živec, zanj denarja. Doslej ga imajo že fl. 583. — Pekovska zadruga se je dne 3. avgusta ustanovila, stavilo se ji je od več strani veliko zaprek, da si tako zahoteva celo postava. — „Hrvaška matica“ ravnokar razpošilja svoje letošnje knjige, lepe so, a so le bolj za učene ljudi. — Na Ogerskem je veliko in bogatih judov. Tem pa je veliko za to, da se vgnjezdijo lahko tudi v kršč. družine, doslej to ni mogoče, ker ne velja zakon med judi in kristjankami. Za to pa delajo na vse kriplje, naj se ta zavera odstrani ter vpelja civilni zakon, to je tak, pri katerem nima cerkev nič opravka. Ako je resnica, izdeluje se že enak načrt postava v pravosodnem ministerstvu. O srečni Madjari in — judje!

Vunanje države. Kar se sliši iz Bolgarije, gre vse križem in je le malo kaj resnice v njem. Le to je gotovo, da še princ Ferdinand ni v Bolgariji in da še njegove izvolitve ni potrdila nobena vlada. Turčija sama mu bojda odsvetuje, naj ne pride v Bolgarijo, predno se ne potrdi volitev. Da vre v srcu Bolgarov, umeva se lahko, saj že dolgo ne vedó, pri čem da so. — Na Srbskem se vrše volitve v skupščino ali drž. zbor, iz večine so novi poslanci prijazni novi vladi. — Turčija naznanja iz nova, da se uredi k malu meja med njo in Črnogoro. Kdor verjame, pa verjame. — Ruski politik, Katkov, je dne 1. avgusta umrl. V njem izgubi ruski narod moža, ki je krepko in možato delal celo življenje za povzdignjenje ruske moči. Iz ruske Poljske izženó se vsi tuji uradniki v tamošnjih tovarnah; zadeva pa ta ukaz najbolj Nemce. — Nemčija si je v vednih strahéh, da se ne razvname vojska zavoljo Lorene in Alzasije. Tamošnji ces. namestnik, knez Hohenlohe, pride celo v Gostinjsko kopališče h cesarju in pravi se, da ravno vsled teh strahov. — Angleška vlada je vso Irsko deželo déla v obsednji stan, s tem je seveda težek križ naložila ubogim Irce. Nova postava ji to sicer dovoljuje, toda

težko, če bode s tako silo kaj opravila. — Minister Ferry in general Boulanger, oba imenitna moža francoske republike, sta si v laséh ter pride med njima do dvoboja. Uzrok razprtije je politika. Dvoboj pač ne spravi njune razprtije iz sveta. — Depretis, predsednik sedanje vlade kralja Umberta, je uni petek umrl, ter so ga pokopali na drž. stroške. Vsled tega pa se vendar-le ne izpremeni ni notranja ni vunanja politika ital. vlade. — Pismo sv. Očeta do njih kancelarja, msg. Rampollija razkriva razmere, v katerih stoji sv. cerkev s posvetno oblastjo po celem kršč. svetu. O našem svitem cesarju in sedanji vladi govori sv. Oče s posebno hvalo. — Grška vlada in Turčija ste v novem času precej prijazni. — Italijanski vojaki trpé v vročini, ki je sedaj v Masavi ob Rdečem morju silna, veliko vsled raznih bolezni. — Vlada severno-ameriških držav je izročila avstrijskemu konsulu v New-Yorku poštnega tatú, Zalewskija ter je le-ta že na potu nazaj v Evropo.

Za poduk in kratek čas.

Peyramale, bivši lurški župnik.

(Dalje.)

Pri toliki darežljivosti gospoda župnika je moralo v hramu časih kaj navskriž priti, to ni moglo drugače biti. Res je tudi, da se v farovžu hišinja čestokrat več podstopi, kakor jej prav za prav gre oblasti, in da si tudi v takih rečeh svoji besedo, katere se je prav nič ne tičejo.

Takove sorte je bila tudi sicer spoštovana hišinja v lurškem farovžu. Nekega dne daruje Peyramale svoj celo nov predprsnik beraču. To je bilo vendar odveč; zdaj ni mogla dalje molčati ter brzdati jezika: odvezal se jej je: „Kaj, gospod župnik, vi ste svoj novi predprsnik dali vbogaime? ali bi stari, ponošeni ne služil beraču ravno tako?“ „Prosim te, tiho da dej! berač ima že itak dovolj cunj, tedaj bi ga jaz prav nič ne obogatil, če še mu eno cunjo navržem“.

Hujša se je godila drugobart. Nekega jutra potrka nek star mož, ki je bil ud njegove „familije“, na farovška vrata; župnika ni bilo doma, še je imel v cerkvi opraviti. Toti berač jo je danes jako slabo pogodil. Hišinja se postavi med vrata, oprè roke na ledje in seveda beseda jej ne zmanjka. Rekla je: „Gospod župnik nimajo več penez, da bi jih za vami metali. Njihova mošnja je prazna za več dni: vi berači ste jih lepo ocedili. Dostikrat niti za obed nimam kaj na mizo dati. Poberite se od hrama, ne bode hudega leta za vami, tukaj ne dobite pisanege beliča več“.

Tako huda ploha se je vlila na ubogega berača. Toda v tistem hipu se je veter obrnil

in zdaj je hišinja stala pod kapom. Peyramale, ki je za voglom prasko poslušal, stopi temnega obraza izza stene, in z resnobnim licem zavrne hišinjo, in postavi odločno besedo, katerej se ni dalo ugovarjati ter reče: „Na vas je zdaj red, da se mi poberete od hrama, in da mi ne prestopite več praga, od katerega mi ubožce podite“.

In župnik se ni dal preprosi, hišinja je morala oditi. Vendar za osem dni je privolil, naj se vrne, ako se hoče poboljšati. „Ubožci, je rekel lurški župnik, so pri nas na mestu Kristusa, da njim služimo, ker njemu osebno postreči ne moremo.“

Da spoštovano kuharico nekoliko izpričamo, pa moramo priznati, da v farovžu res marsikdaj niso groša gleštali, in da so bili vsi koti prazni, kedar je iskala, kaj bi v lonec dejala. Kar je Peyramale po svojem očetu dobil, je že davno preminilo, ker ni mogel videti siromaka, da bi mu ne pomagal. Kedar pa so se njegovi dohodki posušili, da sam ni mogel pomagati, pa je drugim priskrbel priložnost, da so dobro storili. Čestokrat je stopil h kateremu bogatejšemu mestjanu ter djal: „Obiščite vendar tistega siromaka, jaz vem, da se vam bode usmilil“. Potem se je vrnil k siromaku in je rekel: „Ker vam sam ne morem pomagati, pa vam prinesem vsaj veseli glas, da vas bode na večer ali v jutro rano nekdo obiskal, ki se vas bode usmilil“.

Ljudstvo od duhovnika pred vsem terja, da njegovo srce pri denarju ne spi in da ob posvetnem blagu ne obvisi. Pri ovcah taki duhovnik kaj velja, ki ima pravo srce in se v nevarnostih ne uda. In ravno zato je ljudstvo lurškega župnika visoko cenilo, ker se razun Boga nikogar ni bal, in ker ga srce nikdar ni zapustilo; bil je sicer blag, kakor apostol in pohleven, kakor ovca, ob enem je pa bilo junaško srce v njegovih prsih.

Smešnica 31. Tone: „Od due 15. avg. ne bode nobeden voz več plačal mitnine“. Ivan: „Kaj ti praviš! To se mi ne dozdeva verjetno. Kdo bo pa potlej ceste delal?“ Tone: „Zakaj bi ne bilo verjetno? Plačal bode mitnino menda pač gospodar voza“.

Razne stvari.

(Odlikovanje.) Cesarjevič Rudolf prejel je visoko odlikovanje od nemškega cesarja. Kakor javlja „Staatsanzeiger“, dobil je „križ velikih komturów Hohenzollernskega hišnega reda“.

(Okr. odbor na Ptuj. Dne 28. julija se je okr. odbor na Ptuj tako-le ustanovil: G. dr. Fr. Jurtela, odvetnik in dež. poslanec, je načelnik, č. g. o. Benko Hrtiš, guardijan

minoritov na Ptuju, pa je njegov namestnik. V odboru pa so še sicer: g. Ferd. Raisp, veleposestnik na Ptuju, za veleposestva, g. Martin Kranjc, župan na Črni Gori, za mesta in trge, g. Fr. Kaiser, trgovec na Ptuju, za obrtin trgovino in g. Ant. Greif, posestnik na Pragarskem, za kmečke občine.

(Veselica.) „Kmetsko bralno društvo“ pri sv. Lovrencu na kor. železnici ima prihodnjo nedeljo, dne 7. avgusta veselico. Vzpored je zanimiv ter se izvrši v gostilni g. A. Pernata. Št. Lovrenški župan je hotel veselico tudi tokrat „panati“, toda c. kr. okr. glavarstvo v Mariboru je rešilo „bralno društvo“ tudi sedaj iz njegove čarovnije.

(Odlična gosta.) Na Slatini sta sedaj Milj. Garašanin in J. Franasović. Oba sta imenitna politika Srbske kraljevine in prvi je bil še pred kratkim predsednik liberalnega ministertva.

(Nova železnica.) Okr. zastop v Celju ima v soboto dne 6. avgusta zbor. V njem mu predloži okr. odbor, naj se dovoli 40.000 gld. iz okr. denarja za to, da se nakupi 59 oralov zemlje za novo železnico iz Celja v Velenje ter se potlej denar izplača dotičnim posestnikom, ako se železnica dodela do dne 1. maja 1889. Ta predlog je ves za to, naj si ga možje dobro premislijo, predno ga vzprejmó.

(Ormoška čitalnica.) Koncert priredi „Ormoška čitalnica“ v nedeljo dne 7. avgusta 1887 v Žinkovem vrtu v Ormožu. Pri tem koncertu sodelujejo: Hrvatsko pevsko društvo „Vila“ v Varaždinu. „Slovensko pevsko društvo“ v Ptuju, moški in mešani zbor Ljutomerske in Ormoške čitalnice. Uniformovana mestna godba Varaždinska.

(Nova volitev.) G. Frid. Fehr v Kozjem je s kraja prevzel potem pa je odložil načelnštvo v tamošnjem okrajnem odboru. Vsled tega bode sedaj volitev novega načelnika. Mož hodi z liberalci in mu je menda tesno postalo pri srcu, ko je uvidel, da je večina okr. zastopa slovenska. Brž ko ne pa je storil to na migljaj iz Celja. Tudi prav.

(Zlato sv. mešo) peli so včeraj vlč. g. Jan. Sredenšek, kn. šk. duh svetovalec in župnik na Ponikvi. Slavnostni govor imeli so v prenatlačeni cerkvi preč. g. korar F. Kosar. Ponikovljani priredili so bili na predvečer umetalni ogenj in podoknico — na den zlate sv. meše vdeležili so se pa te svečanosti v obilnem številu tudi njihovi sosedje. Čast. gostov duhov. stanú sešlo se je bilo 20 iz 5 do 6 dekanovin. Podrobno poročilo prilično.

(Rana smrt) Dne 20. julija se je v Strtenici kopal 17 let stari mladenič, sin premožnega posestnika v Zibiki, a zašel je pregloboko v vodo, ter ga je ona v svoje žrelo potegnila.

(Stolna cerkev.) Popravila, kar se jih je doslej na stolni cerkvi v Mariboru naredilo, stojé vkup 57.001 gld. 69 kr., izplačalo se jih je 50.502 gl. 67 kr. in še je toraj dolga 6589 gl. 62 kr. Manjka pa še skorej vseh notranjih naprav.

(Vpokojenje.) Č. g. Jožef Simonič, kn. šk. duh. svetovalec, posestnik zlatega križca s krono, župnik in dekan pri sv. Juriju na Ščavnici je stopil v stalni pokoj.

(Prestop.) Č. g. France Kitak, doslej provizor pri Kapli v sekovski škofiji, stopil je v lav. škofijo in je postal provizor pri sv. Ožbaltu ob Dravi.

(Koprive.) V neki vasi na Gorenjem Avstrijskem imajo ljudsko šolo. To ni nič novega, a novo je, kar se je une dni tamošnjemu učitelju izgodilo. Necega paglavca je bil v šoli podržal, ker se ni lepo obnašal. V tem pa pride mati tega paglavca v šolo ter hajdi nad učitelja koprive v roki. Z vso silo se je g. učitelj še rešil besne žene in njenih kopriv.

(Nesreča.) Uni četrtek je prijel železni vlak na Pragarskem J. Trnka ter ga je vrgel v hipu pod sebe. Možu je vlak razcepil truplo prek prs na dvoje.

(Pijančevanje.) Simon Tronjko je živel „ob pravici“, katero mu je dajal njegov sin, posestnik v Laafeldu pri Radgoni. Starec ga je bil poprej rad pil, a tudi sedaj se ga je rad navlekel. Tako tudi večer dne 25. julija. Ko je prišel domov, jel je svojo ženo pretepati. Sin se je vzdignil za svojo mater, a sedaj je starec planil na nj ter mu je v enem hipu razparal trebuh. Mladi Tronjko bo težko ozdravel, starca pa so déli pod ključ.

(Duh. spremembe.) Kot provizorja sta bila nameščena č. g. Tone Fischer pri sv. Jederti nad Laškim in č. g. Adam Grušovnik v Vitanju. Prestavljen pa je č. g. Miloš Šmid za 1. kaplana v Stari trg pri Slov. Gradcu.

Listič uredništva: G. ? v Moravcih: Pastite ga živeti, pustite ubozega župana! Kakor vsak, tako ima pač tudi Vaš župan dosti sitnob. — G. ! v Družmirju: V Vašem pismu ne najde človek zagovora, pač pa še brž grajo za Vas, tedaj pa bolje, da pojde v koš. — Isto velja gg. dopisnikom iz Bučk... — Večim drugim dopisnikom: Kar bode za rabo, to prinesemo, brž, ko dobomo prostora. Dotlej pa prosimo potrpljenja. — G. J. na R. Radi, kedar le moremo. G. A. B. pri M. n.: To se zna, da niste Vi.

Loterijne številke:

V Lincu 30. julija 1887:	85, 73, 35, 9, 82
V Trstu „ „	45, 38, 33, 2, 86

Pri **Janezu Žimnjaku**, podkovaču v Celju, se takoj sprejme **učenec**, kateri je 16—17 let star ter ima dobra spričevala o nravih in šolskem poduku. Nima nič opraviti z domačimi živali, otroci ali na njivi, temveč samo v kovačnici.

Oznaniło.

Pobinkoštni torek v noči bila je na njivi posestnika Janeza Pliberšek, po domače Juhart hštv. 20, na Planini Tinske župnije telica sive barve, pri dveh letih stara, najdena. Lastnik, ki hoče ustmeno ali pismeno še kaj več poizvedeti, naj se obrne do zgoraj omenjenega, bolje pa do njegovega zeta Ant. Muc, po dom. Šmonjak-a, posestnika na Strteneku, hštv. 4, Konjiške nadžupnije. Lastnino pa mora dokazati z zanesljivimi pričami.

Denar dobijo civilne in vojaško osebe, tudi v pokrajinah od 300 gld. naprej za 1—10 let, oziroma se lahko v malih obrokih nazaj plača. Naslov: **F. Gurré, Credit-Geschäft, Graz.** 3-25

Prodaja posestva.

Prodám svoje posestvo v Visočah, v občini Golobinjaku pol ure od Planine, od 1. januvarija 1888 v okraj Sevniski spadajoče pod zemlj. knjižno štev. 25, katero ima prav ugodno lego ter obstoji iz 52 plugovin in ni nezadolženo. Kupci naj se obračajo do mene.

Kozje, meseca julija 1887.

Anton Pajk,
lastnik.

3—3

Cerkvene sveče

iz čistega stearina, najboljše kakovosti
se dobijo pri

C. Bros-u
v Mariboru, hiš.-št. 18.

 Ceniki franko.

7-10

odrešila me je bolezni, ki me je malo, da ne na kraj groba spravila. Želodec prebavljati ni zamogel skoro nobene jedi več, in nobeno sredstvo mi ni tudi samo olajšati zamogo nepopisljivih muk in slabosti. Vrhu vsega pa dobil sem še zlatenico; in vendar sem ozdravel, kakor tudi veliko mojih tovarišev, zakar pa zahvaliti se imam le edino Vašemu najizvrstnejšemu sredstvu.

Josip Tomažič, orožniški vodnik v Pulji.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic za 1 gld. 36 kr. po poštnem povzetju. Poštino trpé p. t. naročniki.

Depôts v Mariboru lekar Bancalari, v Gradcu Eichler in Nedved, v Celju Kupferschmied, v Celovcu Thurnwald, v Beljaku Scholz, v Tarvisu Siegel. 19

Štv. 2258.

Oklic!

C. kr. okr. sodnija Gornje-Radgon-ska naznani:

Na prošnjo dedičev po na Vidmi dne 7. jun. 1887 umrli posestnici Jozefi Kreft, se bode prostovoljna sodniška dražba zapuščinskega zemljišča, zemljeknjižni vložek štv. 46, katastralne občine Jamne, dne 20. avgusta t. l. predpoludne od 11.—12. ure v kraji ležečega zemljišča na Vidmi vršila.

Pohišno zemljišče meri 4 pluge 344 □klf. in bode za 5000 gld. izklicano.

Za vaščino se ima 5% od izklicalne vrednosti vložiti.

Drugi dražbeui pogoji ležijo prisodniško na ogled.

Pravice upnikov vknjiženih terjatev ostanejo nedotakljive.

C. kr. okrajna sodnija v Gornji-Radgoni,
dne 29. julija 1887.

C. kr. okr. sodnik:
Sock.

Radenska slatina in kopališče

z vodo bogato na „natru in lithiju“. Garodove poskušnje so dokazale, da je ogljikov kislen lithij najboljše zdravilo zoper trganje v udih.

Radenska slatina je najboljša mizna voda

Popisi in ceniki zastoj in franko.

Radenci

Kopelj, stanovanje, gostilna po ceni.

1—26

Dobi se v vseh boljših specerijskih zalogah in gostilnah.

Izvrstne kapljice za svinje

Viljema Dodelle, občinsk. zdravnik v Beljaku, so najboljše zdravilo, da se izogibljejo in varujejo tekoče žgeline, šene in se posebno priporočajo v poletnem času. Steklenica 40 kr. Dobijo se v dež. lekarni

F. LINK-a

v Slov. Bistrici na spodnjem Štajarju.

 Pošiljatve se vršijo proti gotovemu plačilu ali poštnemu povzetju. 3—3